

HIND

V. Lang
Tammepuistee 5
Tartu.

Ilmub kolmapäeviti

Õpilasteleht

Toimetuse ja talituse Tallinnas, V.-Roosikrantsi 3
Tartu kontor: Ülikooli 21, Tartus

Posti jooksev arve
nr. 2188

Tellimishind: 1 kuu — 20 s., 2 kuud — 40 s., 3 kuud — 50 s., 6 kuud — 1 kr., aastakäik 1 kr. 50 s.
Kuulutused: 5 senti mm, lehe ees — 10 s. mm, tekstis — 12 s. mm, teksti kirjaga — 15 s. mm

Nr. 9

22. novembril 1933. a.

II aastakäik

Kinoteater „Modern“

S. Tartu mnt. 4

Pühapäeval, 26. novembril
algusega kell 12

kultuur- ja lasteetendus
mitmekesise ja huvitava sisuga.

P ä ä s m e d :

15—50 senti.

Kassa avatud alates 11.30 (1/2 12).

KUMBLUSSEEP

A. FREDERKING, TARTUS

Õpilased!

„Õpilasteleht“ levikuaktsioon edeneb jõudsasti. Leht võidab järjest uusi sõpru. Lehes esitatud materjal leiab elavat käsitlust koolides ja väljaspool kooli.

Toimetuse otsemaks sooviks on lehekülgede suurendamine, uute osakondade (nurkade) avamine; ühel sõnal, lehe mitmekesistamine kõigi võimaluste piirides.

Seda on võimalik teha vaid siis, kui õpilased käed ise külge löövad; selleks toimetusega ühendusse astuvad ja kõik oma rõõmud ja mured lehele avaldavad. Toimetuse erilise heameelega suhtub neisse iseavaldusisse ja avaldab võimaluste pii-rides kõik, mis vähegi võimalik.

Lehe toetuse mõttes tuleb paluda vanemaid, kes ärialal tegevad, et nad toetaksid lehte reklaami avaldamisega.

Teid, õpilased, on kaugelt üle 100.000. Heal tahtmisel viime oma lehe, oma ettevõtte vastu paremale tulevikule. Selleks jõudu!

„GLORIA PALACE“

Pühapäeval, 26. novembril 1933. a. algusega kell 12.

kultuur- ja lasteetendus

mitmekesise ja
huvitava sisuga.

Eeskavas palju
vaatamisväärsed

„Gloria Palace“ teatab, et alates 13. skp. maksab õpilastele pääsmete müügi kohta uus korraldus, ja nimelt: õpilased saavad ka osavõtta ÕHTUSEIST ETENDUSIST HINNAALANDUSEGA.

Põrand ja rõdu — 40 senti.

1 koht . . . — 25 „

Täna loeme oma lehest:

Gustav Suits — noorte laulik — 50-aastane.

Uudiseid kodumaalt ja laiast maailmast.

Tallinna Poeglaste Realgümnaasiumi õpilaskonnast.

Õpilaste isetegevusest.

Ameerika onust ja m. huvitavat.

Gustav Suits — noorte laulik — 50-aastane.

18. novembril tänavu pühitses oma 50-dat sünnipäeva „Elu Tule“ autor Gustav Suits. Kes noortest ei tunneks seda laulikut! Kui mitte muud, siis laulu „Noor olla, on kevadet rinna sees kanda“ on kuulnud, laulnud ja sellest vaimustunud igäüks. Mäletame tormipuhangu list vaimustust, mida äratas see laul, millele meie auväärt Miina Hermann on loonud nii tiivustavalt kauni viisi, laulupeol, kus see esimest korda ette kanti. Sestsaadik on seda lauldud lugematuis koorides ja kunagi ei ole ta külmaks jätnud lauljaid ega ka kuulajaid.

Siiski, vaevalt teab tänapäevane noorpõlv, mis tähendas Gustav Suits ühele teisele põlvele, sellele, kes küpses ja kasvas 1905.—1908. aastate tules. Meenub kooliaeg täis alandusi ja kannatusi. Olime neid väheseid trotslikke, kes kogu õhukonna kiuste, isegi demonstreerides välja tõime eesti keele vahetundidel ja eesti keele õpetamise kasuks peaaegu pörandaalust tööd tegime. Kahekordselt põlatuna tundsimel endid — kui tööliste lap-

sed esiteks, teiseks kui eestlased. Meie arvates ei olnud suurest lennust pärit küll need teisedki, kes nii kõrgilt ja upsakalt kohtlesid meid — eestlasi — teadsime ühest, et ta isa on kellegi krahvi majahoidja, teisest — et see on paruni teener, kuid nad olid saksad, paremini rietatud kui meie, rääkisid ainult saksa keelt ja tundsid end valitseva, kõrgema rahvuse liikmena.

Kust sattus meie kätte väike raamatuke „Elu tuli“, mis oli trükitud Helsingis ja mille autorina oli märgitud Gustav Suitsu nime? Seda ma enam ei mäleta, küll aga tunnet, mis äratas meis too raamat. „Noorte laul“, „Äike“, „Orjade laul“ ja teised mehised, tormilised ja julged luuletused sööbuisid meie mällu, ilma et meil neid oleks tarvitsenud õppida, nad mõjusid ilmutusena. Midagi selletaolist polnud me enne leidnud oma kirjandusest, niisugust keelt polnud meiega veel keegi kõnelenud. Meie lugesime, lugesime ja südamed meis löid kiiremini...

Ja veel meenub õhtu, mil me oma vaimustusega välja tulime kogu kooli ees. „Äike“ ja „Orjade laul“, „Noored sepad“ võitsid, võitsid kogu kooli mitte ainult õpilaste südamete näol, vaid sundides tunnustama eesti keele edu ka paa- tunud saksikute poolt. Gustav Suitsuga võitsime ja sestsaadik käisime püstipäi läbi viimaste kooliaastate, sisuliselt olime võitnud juba enne, kuna eesti keelt õppisime juba õppeaasta esimesel poolel.

Niisugune oli elu tuli. Kui hiljem Gustav Suits oma lauludes löi teisi toone, hingelisemaid, sügavamaid, kuid ka alistuvamaid, siis olime meie ise küllalt küpsenud ka nende vastuvõtuks ja jällegi leidis laulik teed meie südamesse „Tuulemaa“ ja „Kõik on kokku unenägu“ mehiste lauludega. Arvan, et teie, tänapäeva noorte, käsi käib samuti Gustav Suitsu lugedes. Suits luuletajana on avaldanud võrdlemisi vähe, seda vähe aga on võimata olematuks mõelda meie kirjandusest.

Tervitame noorte laulikut tema sünnipäeva puhul. Seni kui Eestis veel on noori, on ka neid, kes teda kannavad hinges!
H. J.

Uudiseid kodumaalt ja laiast maailmast.

Latvija Vabariigi 15. aastapäeva pühitseti ka Eestis. Riigivanem K. Päts viibis sel päeval külalisena Riias.

18. novembril s. a. sai Eesti lõunanaaber — Latvija Vabariik 15-aastaseks. (Meil harilikult hüütakse Latvijat Lätiks, samuti kui lätlased harilikult nimetavad Eestit Igauniaks. Kui tahame aga lugupidamisega mainida meie naaberriiki, siis nimetame teda *L a t v i j a k s*, nagu teevad seda ka lätlased Eesti suhtes). Aastapäeva puhul sõitis riigivanem K. Päts Riiga, et võtta osa juubelipidustustest ja öelda läti rahvale: „Oleme sõbrad ja liitlased iga vaenlase vastu.“ Meil aga lehvivad samal ajal Eesti ja Latvija lipud, koolides ja mujalgi peeti aktusi Latvija auks.

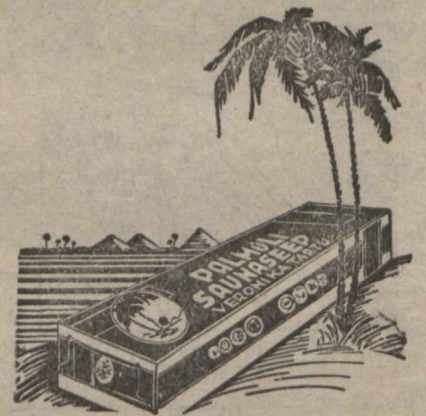
Mis seob siis Eestit ja Latvijat? See pole mitte paljas naabrite viisakus, kui Eesti ja Latvija pidu-

avaldatakse ja soojalt osa võtavad teineteise rõõmust: Eesti ja läti rahva ühine saatatus on see, mis seob meid. Meie, eestlased ja lätlased, oleme pikki aastasadu elanud Läänemere rannikul, oleme kaitsnud ja hoidnud oma kodumaad, oleme muutnud ta viljakandvanks kultuurmaaks, oleme tõusnud ühele tasemele teiste kultuurrahvastega. Eesti ja Latvija vabadusvõitluses toetasime teineteist kõigest jõust, eestlaste verd on valatud ka Latvija iseseisvuse eest!

Seepärast austasime Latvijat tema aastapäeval ja katkestasime ajutiselt hariliku päevatöö koolides, et sügavamalt kaasa elada meie naaberrahva rõõmule.

Pakane vallutas Eesti.

Möödunud nädala lõpus oli meil juba päris talveilm. Lund polnud küll veel kuigi palju, aga sooja-

mõõtjas vajuks elavhõbe (või piiritus) kuni 16 kraadi alla nulli. Tahtmatult meelestub möödunud aasta: siis polnud püsivat lund ega külma enne uut aastat üldse! Jõed ja järved on kattunud juba paksu jääkaanega, isegi merel, esialgu muidugi lahtedes ja väinades, tekib jää. Kui külm veelgi püsib, siis algab varsti kibe töö jäälohkujail (neist on meil suuri kolm: „Suur Tõll“, „Jüri Vilms“ ja „Tasuja“), et hoida jäävaba kitsaski tee Tallinna saabuvale ja sealt

väljuvaile laevadele. See töö võib talve lõpus vägagi raskeks muutuda!

Nagu linnud lõunamaale!

Laevasõidu lõpuga peaksid tegevuseta talikorteris seisma hulk meie laevu ja töövõimalusi kaotama veelgi rohkem meremehi. See pärast on laevaomanikel talve tulekul palju muret: kas ei saaks teenistust leida lõunamaal? Sel aastal ongi juba paarikümne laeva ümber endale talveks teenistust leidnud ja osa juba kodumaalt lahkunudki. Hakkavad pähklaid, puuvilja ja muid Aafrika saadusi vedama peamiselt Prantsusmaale ja Inglismaale. Ja kui tuleb kevad, siis ühes laululindudega tulevad ka „merelinnud“ — laevad tagasi oma kodumaale.

Nähti plahvatust, mis toimus 3000 a. tagasi!

Kaks Ameerika täheteadlast vaatlesid hiljuti pikksilmaga üht kinnistähete ja märkasid sellel sähvatust. Täheteadlaste arvates võis see mingi hiigelplahvatus olla. Täht aga, kus plahvatus ilmnes, on nii kaugel Maast, et valguskiirel kulub umbes 3000 a. siia jõudmiseks. Kuid valguskiirele kulub ainult $\frac{1}{7}$ sekundit, et jõuda ekva-

torit mööda ümber Maa, seepärast käib täiesti üle meie kujutlusvõime kaugus, kust valguskiir alles 3000 aastaga Maale jõuab. Kui seda kaugust kilomeetrites kirjutada, siis saaksime arvu 3, mille järel seisaks veel 16 nulli! Katsugu noor lugeja see arv kirjutada ja lugeda, siis vahest pisutki saaks aimust sellest määratumast kaugusest. See pole aga veel „väga suur“ kaugus ilmaruumis. Teatakse rääkida kaugustest, kus valguskiir jõuaks meile alles miljonite aastate jooksul!

lest järeldasid teised, et Lonksu jutt on õige ning et Tonksu Ameerika onu olemine on kahtlane.

„Kas ma olen siis öelnud, et mul on onu Ameerikas?“ küsis lõpuks Tonks vastu.

„Ei noh, öelnud sa seda küll vist ei ole, aga kõik teavad, et sul seal on onu ja saadab dollareid“, seletasid nüüd poisid läbisegi.

„Teie olete selle onu ise välja mõelnud ja sellest hakanud kõnelema Miks ma siis pidin teie „onu juttu“ hakkama valeks ajama, kui sellest mul mingisugust kahju ei olnud.“

„Kui see „onu jutt“ on luule“, vaidles Ponks vastu, „kust sa siis alati selle raha võtad? Sul on alati raha kinosse minekuks ja muuks ja sinu isa on sama suure palga saaja, nagu minugi isa. Ja teie perekond on sama suur nagu meilgi. Mina aga ei saa niipalju raha, nagu mul vaja on.“

„See on hoopis ise asi“, seletas Tonks. „Kui palju sina taskuraha saad ja kui palju sa kulutud, seda mina ei tea, aga Ameerika onu mul ei ole ja kõik oma taskuraha saan ainult oma isalt“, püüdis Tonks jutu teisale viia ja võimalikult lõpetada.

Kuid poisid ei lasknud seda juttu nii kergesti lõpetada.

Ponks, kelle alaline rahapuudus oli kõigile teada ja kes lootis, et nüüd ehk saab saladuse jälile, kuidas rohkem raha ka omalt isalt välja nuruda, võttis jutu uuesti üles ja küsis:

„Aga seleta siis meile, kust see tuleb, et sul seda „va puru“ on ikka olemas? Kust su isa seda raha võtab, mis ta sulle annab?“

Ka teised surusid ennast Tonksu

Ameerika onu.

A. Vista.

„Mis Tonksil viga koolis käia ja elada, temal ju on Ameerikas, kes talle raha saadab“, arutasid koolivennad tunnivahe ajal, kui jutt tuli taskurahast ja kuludest, mis paistsid vajalistena nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Tonks oli tõepoolest lasknud jutu lendu, et tal on onu Ameerikas ja sealt saadab igal kuul muudkui tulivärskeid dollareid. Pole muud vaeva, kui mine pank ja müü ära.

Vanemate poiste juttu kuulatas uustulnuk Lonks, kes esialgul veel ei tihanud teiste jutusse segada. Kuid kui need arutused muutusid ikka fantastilisemaks ja püüti kindlaks määrata seda dollarite hulka, mis Tonks igal kuul saab, siis ei mällanud Lonks vaikida, vaid tähendas vahele: „Kas keegi teist on neid dollareid näinud, mis Tonks onult saab? Mina elan Tonksiga ühes majas ja ei ole küll neid näinud. Ka pole ma kuulnud,

et tal üldse oleks onu, ammugi veel Ameerikas.“

„Ohoh!“ hüüdsid poisid ühest suust. „Mis jutt see sul on? Tonks ise on ju ikka mõista annud, et tal on Ameerikas, kui imestame, kuidas ta ikka on „rahamees“.“

„Tonks luiskab, kui ta seda ütleb“, seletas nüüd juba julgemalt Lonks.

„Küsimine Tonksult järgi!“ hüüdsid poisid kooris ja ruttasid Tonksu otsima.

Seal kõlises kell. Vaja oli rutata klassidesse.

Järgmisel tunnivaheajal piirati Tonks ümber ja hakati teda pinnima.

„Kuule, mis sinu onu nimi on, Tonks?“

„Missuguse onu?“

„Noh selle ikka, kes on Ameerikas ja saadab dollareid!“

Tonks muutus tõsiseks ja ei osanud sarnasele küsimusele nähtavasti mitte kohe vastust leida. Sel-

lähedale ja nõudsid, et ta neile selle saladuse avaldaks.

„Saladust pole siin mingisugust“, algas pika vaidluse peale Tonks. „Minu isa on minu sünni päevast peale igal kuul ühe väikese summa maksnud hoiukassasse minu arvele. Pärastpoole, kui ma juba ise sain meelemärkajaks, hakkasin koguma sente oma kogumiskarpi ja kui neid sinna kogunes kroon või kaks, siis viis isa selle raha jälle hoiukassasse minu arvele ja nii on neist kroonidest aja jooksul kogutud raha, mida ma nüüd koolis käies kasutan. See on see minu Ameerika onu.“

See oli poistele uudis. Nad olid küll iga päev käinud mööda Krediitpangast ja Rahvapangast, Linnapangast ja Scheelipangast, olid ka lugenud Harju ja Diskonto pankade protsessidest ning teadsid, et pangast tehakse laenu, kuid et pangas raha ka hoitakse ja sinna seda kogutakse, see oli enamikule tume, kui mitte päris uudis.

„Kuule, Tonks, sa seleta meile seda asja lähemalt, sa ju seda hoiukassa või panga värki tunnend“, nõudsid nüüd poisid.

„Mina seda teile lähemalt seletada ei tea“, seletas Tonks. „Tean ainult, et minu nimel on ühes pangas hoiukassa arve, et isa sinna igal kuul osa omast palgast sisse maksab ja et ma sealt aegajalt saan endale raha, mis mul hädasti vaja. Kui teie aga tahate panga asju teada, eks siis küsige meie insult. Tema on ju ühe panga direktor.“

Ins, ametliku nimega inspektor Nurklik, oli tõepoolest peale muude mitmesuguste asutiste juhina tegev ka ühes kohalikus ühispangas.

Poisid otsustasidki teda paluda, et ta neile lähemalt seletaks neist panga asjust ja valisid omaks nimeheks „kaasvõitleja“ Ponksi, kes lähemas inspektori tunnis pidi selle küsimuse oskama võtta päevakorda. Sellest loodeti isegi kahe sugust tulu: saab kuulda uudist ja pääseb ehk ühest tunnist kergemini üle. Sest kui inspektor sattus kõnelema asjast, mis teda huvitas, siis möödus õppetund ilma küsimisteta ja „pöörade“ panemata.

Insi jutt järgmises numbris.

Tallinna Poeglaste Reaalgümnaasiumi õpilaskond

Käesoleva numbriga alates hakkame järjekindlalt oma lehe veergudel avaldama informatsiooni õpilaste isetegevusest keskkoolides. Seda eestkätt põhjustavad asjaolud, et tihtigi kuuleme siin seal teatud etteheiteid meie õppivale noorsoole, — nii tüdrukule kui ka poisile, — et neil puuduvad kindlad sihid tuleviku kohta, et neil puuduvad ideaalid, mis kannavad teda vastu täiseale, mil riik ja rahvas nõuab nendelt kui haritlastelt, maa soolalt, oma suurt osa. Tihtipeale kuulduv ka etteheiteid, nagu meie tänapäeva koolinoorsoos valitseks mingi ligadi-logadi psühologia, et meie tänapäeva koolinoortest võivad enamikus kasvada vaid mingisugused isamaata hulgused, ilma kindla teo- ja tahtevõimeta inimesed, õnnetuks iseenelele ja ühiskonnale, riigile ja rahvale. Kes on aga ligemalt jälginud meie õppiva noorsoo eneseavaldusi, see ei kahtle silmapilgulgi selles, et just meie tänapäeva noorpõlv töötab enesest anda kõige paremat, elujõulist ja võitlusvõimelist isikut — kodanikku.

Teisest küljest põhjustavad meid ilmutama nim. informatsiooni asjaolud, et kogu meie koolinoorsugu üle maa muutuks teadlikult ühiseks perekas, et võiksime tundma õppida üksteist meie eneseavaldustes. Kui kuski leiame eeskuju, plüüdke selles järele jõuda ja kui kuski leiame puudusi, loidust ja tahtejõuetust, siis virgutagem oma tegudega ka teisi tegudele. Oma tegudega ja avaldustega täiendame üksteist, „kus viga näed laita — seal tule ja aita!“

A klassis. Keskkoolide vahelistel sp.-võistlustel on kool kergejõustiku alal peaaegu alati tulnud üldvõitjaks.

Ringi käesoleva semestri tegevusest olgu märgitud kooli sisevõistlusi, mis toimusid alles hiljuti. Võitjateks osutusid Va kl. õpilased: Jürgens, V. Espenberg, Treumann ja Tammer. Et kooli õuel asub T. Keskkoolide uisuväli, mida praegu niisutatakse, siis ligematel päevadel kavatsetakse ka jääpalli mängudega peale hakata.

Suusatamisele pannakse suurt rõhku; õpilased juba valmistavad endile ise suuski, kel need veel isikl. puuduvad; lähemal ajal toimuvad ka suusatamise kursused. Meeskond on uhke kaasõpilase Peekalnil — Tallinna keskkoolide meister.

Ringi välistegevusest praegu võib mainida T. Keskkoolide Spordiringide Ühingu poolt korraldatuid võrk- ja korvpallivõistlusi, kus juba paar meeskonda on võidetud; edaspidistelgi kohtamistel lubatakse teha kõik, et vastaseid võita.

Koolis on võrkpalli mängutase eriti kõrge: läinud aastal esindas koguni Tallinna linna — Tartu vastu! On esinetud edukasti ka Riias Läti meistri vastu... Mens sana in corpore sano!

Spordiring

on nim. gümnaasiumi juures vanemaid, asutatud juba enne maailmasõda. Selle tõttu seletatav ka kooli sportlaste võidukäik võistlustel ja üldiselt tähelepanu võitnud kõrge tase. Spordiringi juhatusse kuuluvad õpilased: Alfr. Kruus — esimees, P. Kutti — abiesim., Ilm. Riiner — sekretär, H. Pahlberg — varahoidja, Al. Kasak — laekur. Liikmeid 150.

Sportimise edukust ja kõrget taset tõendavad üksnes juba andmed, et nende hulgas leidub paljusid Eesti rekordipoisse, näiteks: õpil. Kröön — kahe rekordi omanik ujumises; E. Meier — Eesti noorte meister tennis (Kalev); Kruus — pesapalli- ja korvpalli rahvusmeeskonnas; siis sprinter Kutti, Kasak — kõrgushüppe tulevase tähti; praegu hüppab isegi 175 cm-ni, mis küündub ligikorda juba rahvusvahelise tasemeni. Mitte halvemat klassi ei näita samal ajal ka Aronson, kellele lisandub veel häid tõkkejooksu võimeid.

Kooli meeskond on tervelt 15 aastat olnud võrkpalli meister

Malering

koosneb praegu 30 liikmest ja võib tagasi vaadata uhkusega kõrgele tasemele. Siit on võrsunud ka üle riikiselt tuntud maletajaid, nagu Raudvere ja Rimmelgas (viimane on praegu abiturient), siis: Sonin, Leesment, Gründorf, Mathiesen, Sauks, Laaman j. p. t. Möödunud aastal toimus turniir Kommertsgümnaasiumi vastu, tagajärjega 9 : 1! esimese kasuks.

Ringi juhatus, kuhu kuulub hooldajana hr. Martinson, juhatajana abiturient Rimmelgas, tänavu on oma peale võtnud T. keskkoolide vahelise turniiri korraldamise. — Ringis harrastatakse male kõrval ka kabet, seda vaid väiksemal määral. Ligematel päevadel algavad koolis male-kursused, mil-liseid juhatab Rimmelgas. Kuigi male on kergem kui teadus — ometi raskem kui mäng.

Skaut

on koolis iga kuues õpilane. Eksisteerimas kaks koolirühma, 1-ne ja 13-nes. Esimese iga ulatub Vabariigi algpäevadesse: 1918. a., asutajaks kadunud Anton Öunapuu,

kes langes seltsis paljude õpilastega Vabadussõjas. 1-se rühma praegune juht on R. Iisok, 13-nda asutajaks ja juhiks on noor sportlane Peekaln. Korraldatakse igal suvel laagreid ja kaks poissi käisid tänavu koguni Jamboreel —

Esperantoring

on parajasti asutamisel; põhikirja esitasid pedagoogika nõukogule kinnitamiseks õpilased: M. Naber, Nik. Lieventhal, Helm. Loorits. Asja vastu valitseb elav huvi. Pal-

ranto praktilist tähtsust rahvaste vastastikkuses läbikäimises.

Noorte Punase-Risti

realgüm. koondis pidas hiljuti juba 10-ndat tähtpäeva. Liikmeid 50. Juhatuse moodustavad õpila-

Kristjan Raud.

Joon. tsüklist „Inimene ja öö“.

tervitamas Ungari kaugeid vellesid — eesotsas dir. Kanniga.

Rühmakoondusi peetakse: kaks korda kuus, salgakoondusi: kord nädalas. Teise rühma vanemaks auväärne Ernst Peterson. Valmistatakse kibedasti skaudi III järgu katseile. Meisterdatakse suuski, võetakse osa Sk. Maleva õppimisvõistlustest, kavatsusel on ligemas tulevikus esineda suusatamise- ja uisutamise võistlustel.

jud nendest on kuulsa esp.-lektori Andres Cseh' õpilased ja tõendavad ühemeelselt, et esperanto on huvitav ja kerge. „Kes juba kord õpingut alganud — see ei lõpeta enne, kui keel käes“. Keelel on siiski vastaseid, kuid ka tuliseid pooldajaid, eeskätt Ernst Peterson ja end. dir. Kann, praegu haridus-sotsiaalminister. Viimane just sellest ajast peale, kui käis suvel Jamborees, näinud isiklikult espe-

sed: Laid — esim., Kukk — abi-esim., Leis — sekr. Hiljuti peeti p.-r. instruktor Sauli poolt vastavasuunaline referaat — edaspidi sel alal pannakse juba omi jõude proovile. Huviküllus on allakriiputatav, kolm õpilast omavad hoolusmärgid. Ligem minevik möödus Eesti Punase Risti juubeli tähe all, kus väga paljud õpilased ulatasid oma abistavad käed korraldamiseks.

Eksamid on õnnemäng...

Riigikogu hariduskomisjoni tähtis otsus.

Läinud nädalal toimus Riigikogu hariduskomisjoni koosolek. Muu seas sõeluti haridus-sotsiaalministri kavatsust keskkoolides tarvitusele võtta eksameid iga aine lõppemise puhul. Kõik sõnavõtjad aga rõhutasid üksmeelselt, et selliste eksamite maksmapanek ei anna mingisuguseid positiivseid tulemusi. Sest see kujuneks vaid õpilaste vintsutuseks.

Ja tõesti näitavad kogemused, et eksamid kui niisugused

keskkooli õpetaset tõsta ei saa. Kui seesuguste abil tahetakse eeskätt ülikoolis õppetööd jätkavaid noori inimesi varustada suuremate teadmistega, siis ei ole see küllalt ponjendatud; ülikooli siirdub keskkooli lõpetanuist ainult väike protsent.

Kui õpetaja õpilast ei ole — mis enesest pole usutav — aastate jooksul jõudnud tundma õppida, nende teadmisi ja vaimlist tegevust, siis ta võib saada veel vilda-

kama pildi õpilasest vahest pool tundi kestva eksami juures. Siin tuleb silmas pidada tähtsat tõsi-asja, et eksamid kujunevad tihti-peale õ n n e a s j a k s, m i n g i k s l o t e r i i k s.

Direktor Mägraken tähendas lõppeks, et ministriumil eksamite küsimus pole siiski veel otsustatud, vaid on olnud üksnes kaalumisel.

Vaevalt tarvitseb siia midagi lisada õpilaste poolt, sest nende soov ja arvamine käesoleva küsimuse kohta on selgem kui selge. Eksamid on noortele alati olnud

Õpilaste isetegevuse veerg.

Mõnd piasija.

Möödunud numbris ilmus üleskutse õpilastele. Mitmed õpilased võtsid kohe agaralt asjast kinni ja maal räägivad õpilased ainult õpilasingidest. Lubasime hakata tooma igas numbris teateid õpilaste isetegevusest ja et täna pole veel midagi teatada (1. detsembriks tuleb alles toimetusele teatada oma nimi ja aadress), siis tahaksin ma peatuda veel mõne piasija juures. Nimelt üks agaramaid ringide korraldajaid oli möödunud aastal Pähkla algk. Saaremaal, Tallinna pedag. algk. ja Oru algk. Läänemaal. Küllap tänavugi ei jää nad meist kaugele. Peale selle oli veel paljudes teisteski koolides „Õpilastele“ lugemisringe. Eks näeb, palju tuleb neid tänavu. E. A.

Mida teha ringides?

Veel mõni päev ja siis saame selge pildi neist isikuist, kes soovivad astuda ja asutada õpilasinge. (Teatavasti sooviavalduse viimseks saatmise tähtpäevaks on 1. dets. Vaata „Õpilasleht“ nr. 8.) Võib-olla mõnigi küsib, mida teha sarnastes ringides? Töö on õige huvitav. Kui näiteks maal kuski vallas on ring, siis ringi liikmed korraldavad õhtuid, koosolekuid, kus keegi esineb referaadiga või loeb uemast kirjandusest midagi ette. Sarnane ring on võimeline tellima ühesil jõul peale „Õpilastele“ ka teisi ajalehti ja ajakirju silmaringi laiendamiseks. Peale selle võib ta korraldada aegajalt tööõhtuid tüdrukuile kui ka poistele. Samu sihte taotlevad ka linna koolide ringid. Nii ühe sõnaga öeldes, on töö neis ringides kõigiti huvitav ja õpilastele ajakohane. Kui kellelgi peaks olema peale üldiste alade veel eri huviala, ega siis ring jäta sedagi tähele panemata. Kõik, mis huvitab üht, huvitab ka teisi, sest ühed noored oleme kõik, seepärast kõik koonduge ringidesse. E. A.

ka tugevaks närviprooviks, kuid kui tekib ülipinge, siis võib tulla see nende suure eesmärgi poole rühkimisel vaid liigseks koormaks. Kas töö klassis, nii sõnalisel kui kirjalikul vastamisel, ei ole juba enesestki kaudseid eksameid õpetajate ees? Küll nii see on.

Üks ilus algatus.

Üks ilus algatus algkoolinoorte poolt on ära tehtud möödunud kevadel Tallinna pedagoogiumi algkoolis. Nimelt asutati mineva-aastaste lõpetajate poolt algkooli juurde vilistlaskogu, see on üks esimesi Eestis. Enne neid on ainult mõne üksiku algkooli juures. Sarnase vilistlaskogu asutamine ka algkooli juurde on tänuväärne algatus, sest mitte ükski kesk- ja algkooli noored vajavad esimesest õppeasutisest lahkudes abistavat kätt, kes rasketel silmapilkudel tuleksid hea nõuga. Seda võimaldab ainult nende isikute koostöö, kes on juba enne ühiselt töötanud. Vilistlaskogus mõeldakse peamiselt enesearendamist referaatide, kursuste ja teiste abinõude alal ja ei oleks siis ka koormav, kui sellele eeskujule järgneksid käesoleva õppeaasta kevadel paljud teised koolid. Asutamise mõtte võiks 6. klassi paremad ja agaramad õpilased juba nüüd üles võtta ja sellest ka õpetajale rääkida. Kevadel oleks siis kergem. Kui see mõte leiab õpilaste ja õpetajate seas pooldamist, siis ma varsti kirjutan pikema artikli vilistlaskogude korraldamise kohta, peamiselt, kuidas teda aga meil korraldatakse. E. A. Ojanurme.

Oru algkooli lootusring tegutseb hoogsalt.

Oktoobri lõpul pidas Oru algkooli lootusring „Põhjala“ oma koosoleku. Koosolekul kinnitati möödunud aasta aruanne, mis on järgmine:

Oru algkooli lootusring töötas möödunud aastal 32 liikmega. Ringi sissetulek oli kr. 36,17. Ringi väljaminek oli kr. 29,30. Praegu on ringil raha 6,37 kr.

Tegevusaasta jooksul on ring korraldanud peakoosolekuid 2, juhatuse koosolekuid 9, kirjandusõhtuid 1, valguspildi õhtuid õpilastele 3 ja täiskasvanuile 3, kinoõhtuid 1 ja alkoholita jookide kursusi 1. Ring andis välja seinajalehte „Päikesekiir“ 22 numbrit. Ringi korraldusel oli liikmeile avatud lugemislaud. 7. okt. 1933. a. korraldas ring spordivõistlused.

Käesoleva aasta töökava on järgmine:

1. Seinajalehte väljaandmine.

2. Alkoholita jookide kursuste korraldamine.
3. Lugemislauda korraldamine.
4. Kirjandusõhtute korraldamine.
5. Jalutuskäikude korraldamine.
6. Spordiabinõude muretsemine.
7. Spordivõistluste korraldamine.
8. Deklamatsioonide võistlus.
9. Valguspildi- ja kinoõhtute korraldamine.
10. Ajaviitemängude korraldamine.
11. „Päikesekiire“ albumi väljaandmine.
12. Loteriide korraldamine.

Uude juhatusse valiti: esimees H. Laanberg, kirjatöömataja L. Saar, laekur E. Oengo, varahoidja A. Aavik, kirjatöömataja abi M. Grosjäger.

Seinajalehte toimetusse valiti: töömataja L. Saar, abitoömataja M. Koppel, kirjatöömataja L. Laanberg, abikirjatöömataja S. Pappu, varahoidja E. Pross, liikmed L. Siim ja R. Olman.

Kõigile kaasvõitlejaile head töötahet soovides

Oru algkooli lootusring „Põhjala“ juhatus.

Orul, 6. nov. 1933. a.

Läänemaa Ühisgümnaasiumi naafiumi kroonika.

L. Ü. G. lugemislaud.

Läänemaa Ühisgümnaasiumi juures on juba mitmendat aastat avatud õppurkonna korraldusel lugemislaud, kus on võimalik õpilastel igal õhtul 1½ tundi lugeda ajalehti, ajakirju ja mängida kabet. Sarnane korraldus on eriti otstarbekohane. E. A.:o.

L. Ü. G. õppurkonna esindajad.

Igal aastal kooli ja üksikute klasside esindajaks valitakse peale õpetajate-klassijuhatajate veel õpilased — klassi õpilaste seaduslikud esindajad. Niisuguseid valimisi toimetatakse igal aastal 1. veebruaril, kui õpilased on juba töösse süvenenud. Läänemaa Ühisgümnaasiumi esindavad sel aastal järgmised isikud: tervet kooli V kl. õpilane Nõu, I kl. — Ahonen, Ia kl. — Aleve, II kl. — Eller, IIa kl. — Kaevats, III kl. — Vanajan, IV kl. — Tiiberg, V kl. — Hänni.

L. Ü. G. kabevõistlused.

Oktoobrikuus korraldas L. Ü. G. kabering õpilaste vahel kabevõistluse kooli meistri nimele, millest osa võtsid kõik kooli paremad mängijad. 1. tuli parem „kabetaja“ V. Tüür. E. A. O.

Haapsalu koolinoored

on väga innukalt tegevad igasugustes organisatsioonides, eriti skautluses ja noorte kotkaste tegevuspiirkonnas, seepärast pole ime kui iga teine õpilane kannab mingisuguse isamaaliku ühingu vormi ja mõlemad organisatsioonid on väga elujõulised. Oleks soovitatav ka teis-

tel linnadel jälgida Haapsalu eeskuju, kus seni noorsootöö veel nõrk.

E. A. O.

L. Ü. G. kooli aastapäev

on 19. detsembril, mil kool saab juba 15 aastat töötanud. Sel puhul kavatses kooli vilistlaskogu kinkida koolile lippu ja õpilaste vahel on korraldatud ja palutud ronket osavõttu pühenduste kirjutamisest koolile, paremini õnnestunud pühendus kantakse siis aktusel ette. Huviga oodatakse Haapsalu noorte peres seda suursündmust.

A.

L. Ü. G. referaat-õhtu.

9. nov. s. a. korraldas Läänemaa Ühisgümna. humanitaar-ring õpilastele vaidlusõhtu, kus esines referaadiga J. Kokla teemal „Kosmopolitism ja patriotism“. Oponentideks A. Nõu, V. Jürgens, O. Kask. Aine andis palju mõttevahetust ja kui ringi hooldaja, Eesti keele õpetaja hra Sirk lõpetas koosoleku, ei tahtnud sõnavõtjad lõpetada, vaid vaidlus kestis veel väljaski edasi. Sarnaseid õhtuid tuleks velgi korraldada.

L. Ü. G. tutvumise õhtu.

Laup., 18. skp. korraldas L. Ü. G. õp-purkonna juhatus õpilaste vahel omavahelise tutvumise õhtu, tantsu ja ettekannetega. Õpilased jäid õhtuga rahule.

Minu mehisus.

Ilma mingi näilise põhjusega ärkasin öösel. Arvasin, et on juba hommik, kuid kella vaadates selgus, et on alles südaöö. Kuid seda ma kahjuks ei märganud, et kella trikkel seisis liikumatult nagu poiss nurgas.

Läbi akna õpetaja prilli klaasina paistvat kuud vaadeldes meenus, et kord „Õpilaslehes“ kirjutati tähistaevast. Tolle kirjutise järgi otsustades pidi olema see tähistaevas õige vaatlemisväärne asi. Otsustasin nüüd „kaeda perera“. Varem ma selliste asjade vastu mingit huvi ei tunnud, kuna pidasin seda lapsikuseks. Ja kui mulle kunagi selgub, et olen teinud lapsikusi, siis annan endale kõrvakiilu. Valus ta'nd küll pole, kuid asjakas on siiski. Alati, kui kavatsen midagi teha, mõtlen enne järgi, et kas mõni tõeline mees teeks seda. Kui leian, et ei, siis jä-

tan ka mina täitmata oma kavatsused. Muidugi ma ei võta endale eeskujuks mõnda rooma muinas-sangarit — oleks lapsik liialdus. Mu eeskujuks on täiesti reaalne mees, kes mõnikord, õige harva ka eksib. Minu teada on see hea ja ainus enesekasvatuse viis. Ja milline noor ei tahaks siis olla täiskasvanu? Muidugi mõtlen poisse. Tütarlapsi-hilpharakaid minu pärast kas on või ei, mul ükskõik. Muidugi teised peale El... Oh taevasküll; oleks peaaegu pannud ta nime paberile. Kes ta on — seda ärge küsige — häbenen...

No-jah, riietusin siis ja väljusin. Heleda kuuvalguse tõttu aga kahjuks tähti kuigi palju taevast näha polnud ja otsustasin teha väikese jalutuskäigu õuel. Jõudes lauda juurde jäin seisma nagu siis, kui kõige suuremas müramisehoos äkki märkad oma seljataga õpetat-

Nende sarved ja seljad sukeldusid sügavas rohus, kord vajudes ja jälle nähtavale ilmudes, kuni nad viimaks hoopis kadusid. Neid kohutas läheneva karavani käre.

Pika halli paelana liikus Vermonti karavan rohtlat mööda. Kõige ees, ligi kilomeetri kaugusel teistest, sammus rongi pea, musta, vanderobbo suguharust juhiga eesotsas. Selle suguharu peaharrastus on jahipidamine. Alalisest päikeselisse kaugusse vahetamisest olid vanderobbo silmad piiratud kortsukeste lehvikut. Ta alasti keha ei tunnud muud riidet kui nahk-öö, seljas kandis ta nooletuppe ja käes alati pingul vibu. Karavani juhina oli ta eriala loomajälgede tundmine. Tema järel sammus uhkelt ja sirgelt kaks saatjat massaide suguharust.

Mõni samm nende järel käis mister Vermont binokel käes ja püss seljal. Tema järel sammus Hatako, kes kandis kaht püssi ja mitmesuguseid jahitarbeid, paigutatud ta nahkvöö rohketesse taskutesse. Ta silmad jälgisid tähelepanelikult igat peremehe liigutust. Ta teadis, et ta vasakul õlal ripub haavlipüss, paremal aga jahipüss ja teadis ka, missugune peremehe käeliigutus tähendab käsku ulatada padruneid ja missugune nõuab aparati, plaate ning jalga.

Kolm nädalat rändas karavan Nairoibist väljades mööda lõpimatut rohtlat ja jõudis viimaks Savo jõe piirkonda. Siin otsustas Vermont valida sobiva koha laagriks, kust alata metsiku maa süstemaatlikku uurimist, pildistades haruldasemaid loomade eksemplare ja huvitavamaid toimeid nende elust, samuti ka pidada jahti.

Koidikul nägid rändurid rongi sõitmas mööda lagendikku, kus kuiv, kollane kulurohi vaevalt kattis punakat, janunevat maapinda. Okaspõõsaste oksad sirutasid lagedaid varsi taeva poole, anudes kas või piiskagi niiskust. Üksikult siin-seal kasvasid kuivanud palmid. Päike kerkis ikka kõrgemale, valgustades kiirtega palmide lehviku, mis kiikusid hommikus tuules.

Rong kihutas pöörasel kiirusel vastu tõusvale päikesele. Lendasid mööda väikesed külad haritud põldude vöös.

„Karifondo“, ütles üks kandjaist ja osutas lagendikule.

Edasi jäid harvemaks inimasulad ja kadusid viimaks sootuks. Nüüd lendasid rongi eest mööda pika, tiheda rohuga kaetud väljad. Vähehaaval hakkasid nad nägema metsloomi, neid sai ikka rohkem, kuni viimaks nähtavale tulid terved karjad.

Välkkiirelt kadusid antiloobid ja metskitsed laande, põgenedes möörgava ja koliseva rongi eest. Sebrad sõid rahulikult pead maas ja sabad vehkimas. Nad ei kokkunud rongist, mis mõnikord möödus neist vaid mõne meetri kauguselt. Jaanalindude parved jooksid võidu rongiga. Eemalt paistis tolmupilv, mis lähenedes aina kasvav. Äkki ragisesid pidurid ja rong peatus elava takistuse ees. See oli sebrade kari.

Viimaks möödusid viimased loomad ja tolmupilv liikus kaugemale.

Kahekordse kiirusega kihutas nüüd rong edasi, harvemini paistsid loomad ja jälle ilmusid nähtavale külad. Siin-seal peatus rong hetkeks

jat. Nimelt paistis lauda aknast valgus ja uskusin seal olevat vargad. Esimeseks mõtteks oli pista plehku. Kui aga meenus, et see poleks kaugelki mehine, siis sundisin enese jääma paigale. Süda mul tagus ja mässas sees, nagu mõne raske ülesande lahendamise puhul, kuigi polnud minu arvates sugugi mehine, et olin ärritunud. Aga ega's süda ole mõni õpilane, et teda iga ebameeldivuse korral saaks karistada, ja nii ta mul mässas edasi, küsimata minult selleks luba.

Värisevail põlvil, nagu minnes vastama õppimata ainet, astusin ligemale ja kogu julgust ning mehhist meelt võttes kokku hüüdsin:

„Hallo!“

Kuigi hüüd jäi hirmust pooleldi kurku mul kinni, hüüdis siiski mulle varas lauda kaugemast nurgast, nähtavasti mind oma kaaslasteks pidades:

„Ei ole.“

„Mida ei ole?“ küsisin arusamatuses.

„Lambaid ei ole sulus.“

No nüüd oli selge mulle, et laudas on varas ja et ta pidas mind oma kaaslasteks, kes võib-olla mind nähes põgenes oma kaaslast hoiatamata. Lauda uksele oli võti ees ja uskusin selle olevat vale võtme. Välkkiirelt haarasin tolle minule saatusliku võtme ja pistsin toa poole punuma veel kiiremal, kui mõnikord põgenedes õpetaja eest. Läksin kohe voodisse ja võib-olla seepärast, et mu närvid olid äsja nii väga pingul, uinusin pea-aegu silmapilkselt. Uinudes kerkisid mu silme ette vanemad ja naabrid, kes järgmisel päeval oleks päid vangutades sõnanud:

„On aga poiss see Arno! Lukustab öösel vargad lauta, et siis päeval valgega nendega „arveid õiendada“, kuna öösel see oleks tülikas...“

Kuid juba tüki aja pärast äratas mind ema. Peagi ta rääkis:

„Imelikke asju juhtus meil öösel. Isa ühes sulasega läks söötma kelli hobuseid. Sulane töötas sellal

küünis, kui isa otsis laudas sulust välja pääsenud lambaid. Samal ajal ilmus keegi lauda lävele, kes isegi kõnetas isa. Isa teda teraselt ei vaadanudki, kuna pidas teda sulaseks. Siis aga põgenes võõras ühes lauda võtmeaga, lukustades ukse. Isa muidu välja ei saanud, kui sulane pidi lõhkuma maha ukse.“

Pistes kooliminekuks mu taskusse võileidu leidis ema sealt lauda võtme. Kahjuks nägi seda ka isa ja tolle „rumala vallatuse“ eest sain isalt tublima „peapesu“ kui kunagi varem. Õieti räbal tunne oli, kui sellal mõtlesin, et mis võib juhtuda ka isegi mehega. Aga, noh, kes midagi teeb, see ikka eksib ka — õige vana vana-sõna juba.

Teie alati mehine

Arno.

Õpilased!

„Töökoolist“, V. Roosikrantsi 3, Tallinn, leiate raamatud ja koolitarbed, mida vajate.

väikeste jaamahoonete ees. Reisijad nägid saladaid, relvastatud mehi, kel käes laiad odad ja vasksed kilbid. Need olid massaid. Nende pikad, savi ja rasvaga võitnud juuksed olid kuklasse seotud.

Ühel peatusel tuli vagunisse Vermonti teener. Hatakot nähes löid ta silmad tigidalt välkuma.

„Ära siruta jalgu sinnapoole“, ütles ta Hatako naabrile, mürgiselt naeratades, „ta hamustab sul varba otsast.“

Ümberolijad vaatasid neile, oodates kakelust, Hatako aga vaikis. Tal oli tegemist rasva hõõrumisega käsivartele ja säärtetele. Salim otse lämbus vihast.

„Sinna kulub püssirasv!“ karjus ta, lendas aga samal hetkel ukse suunas. Hatako tõmbas ukse pärani ja teise jalahoobiga oli Salim maha paisatud äsja liikuma hakanud rongilt. Kisav Salim kadus tolmupilve. Rong peatas järsku vile peale. Buana Vermont jooksis vaguni juure.

„Mis siin on juhtunud? Mis teil on?“

„Ta tuli meie juure pilkama manjemat“, hüüdsid kandjad.

Kõrvahoobid sadasid ninatargale jõmpsi-kale, kes karjudes jooksis tagasi oma vagunisse. Tund hiljem peatas rong Nairobi jaamas. Linnakese serval asuti laagrisse. Järgmisel päeval läksid mõned mehed ühes buana Vermontiga jaama, ära tooma kaste. Need sisaldasid laskemoona ja konserve. Ühes pakis osutusid mingid kollasest vasest riistad ja mustad kastid. See oli pildistamise aparaat ühes looduseuuriija tööriistadega.

Järgmisel päeval jõudis kohale veel üks valge, buana Vermonti sõber, arst. Ta vaatas üle kõik kandjad ja praakis neist mõned välja haigluse pärast. Siis hüüdis Vermont kokku kõik oma mehed ja istudes ratsa hobueeslil kõneles ta:

„Homme läheme rännakule. Igaüks peab truult täitma oma kohuseid. Distsipliini rikkujad kannavad karistust. Kes arvab, et ta saab põgeneda, hukub näljas, janus või metsloomade kihvade all. Kes ühes minuga tagasi jõuab siia, saab erilise tasu!“

„Hurraa, buana Vermont!“ hüüdsid kandjad. Muhameedlased nende hulgas pomisesid palveid allahile.

Viies peatükk.

Päike vajas alla läände. Rohtla punas, otseku muinasjutu aed. Öhtune tuuleke hõljutas vaikselt rohtu, mis paistis proksisena loojeneva päikese kiirtes.

Silmapiiril paistis kungas, mille ladval puud kasvasid poolsõõris. Puude oksad kerkisid taeva poole, lehed aga läikisid kuldsete kiirte paistel lakistena. Ühest küljest langes nõlvak pehmalt legendikule, teisel küljel aga moodustas järsk mäekülj metsiku kuristikku, mille põhjas, kuivanud lehtede ja hagude all niris väike oja. Kuristikku põhjas paistis rohkearvuliselt loomade jälgi, kes siin käisid janu kustutamaks. Ja nüüdki kostis sealt hingamist, mättale hüppasid välja mõned kudu antiloobid ja kuulatasid pinevalt, ülespoole tõstes oma niiskeid lõustu.

Eemal kostis tume mürin. Loomad tormasid silmapilk üles, otseku vibult lastud nooled.

Noorte loomine.

Hõimupäeval korraldas Narva algkool alljärgneval teemal kirjatöö. Kaks neist on noored „Õpilastele“ sõbrad saatnud noorte nurka. Siin nad on:

Mis ma teeksin kodumaa hääks, kui oleksin väliseestlane.

Väike, nii väike kodumaa, kuis oled sa mulle armas! Sa oled kui mu isa, mu ema. Oma isa ja ema armastan mina kõigest oma lapsehingest. Samuti ka sind, mu kodumaa! — Saatuse on nii väga vali, mulle olnud ja mu isa rõõvinud. Ole, kodumaa, mulle isa asemel! Oh lase, et võin vähemalt mõelda: mul on isa! On lase, lase! Pühin pisarad silmist ja langen jõuetult pehmele toolile. Jah, siin kaugel, kaugel lõunamaal on mul kõik, kõik. Mul on suur loss. Tore lõunamaa aed. Mul on külluses raha. Mul on hulk teenreid. Kuid... mu süda on otsata kurb... Iga päevaga suureneb igatsus kodumaa järele. Lõunamaa päikegi on vilu. Kodumaal on mul kõik armsam. Siin olen küll küluses elanud, aga kodumaal olen õnnelik olnud. Kodumaa, sa oled mind valusaid pisaraid näinud valamas, rõõmsat kilkamist oled sa mult kuulnud, nii head kui halba...

Kallis isamaa, kõik, mis on mul, tahan ma sinuga jagada, kõik, kõik! Kõik mu vara ja rikkuse saad sa endale... Ma tean, mu kodumaa ei ole kuigi rikas, kas ei saaks ma teda toetada rahaliselt? Saan! Ja seda olen ma ka teinud. Kõik teavad ja kes veel ei tea, tahan ma öelda, olen eestlane! Eestlaseks olen ma sündinud ja selleks jään ma ka surmatunnini!...

Mu tubade seintel on ainult eesti maalid ja pildid. Riided mu seljas on kõik eesti riidest ja samuti kõik mööbel. Ühe väikese karbikese sees on mu kõige kallim vara. Seda hoian ma kõige suurema hoolega. Ei vaheta seda ka kõigi maailma rikkuste vastu. Kuulge — Eestimaa muld! Iga päev vaatan teda suurima pühadusega. Silmad lähuvad niiskeks vaadeldes kõike seda...

Ei ole mul ühtegi võõrast raamatut, kõik on eestikeelsed. Iga päev loen ma neid suurema huviga. Tellin ka juurde.

Kõlavat eesti keelt ei ole ma sugugi ära unustanud. Ta on mul selgem kui allikavesi...

Oma väikestele lastele olen ka eesti keele selgeks õpetanud. On ilus kuulda, kui nad ütlevad: „Ema, armas ema!“...

Kavatsen varsti oma armast kodumaad vaatama minna ja tema kaskede sahinat veel kord kuulata.

On öö. Tähed siravad. Kuu paistab. Lähen pimedasse aeda ja vaatan... üles, üles! Ikka edasi, pilvedest läbi vaatab mu pilk. Ja ta seisatub kõrgemal Jumala ees. Käed ristis rinnal palvetan tasa: „Jumal, kaitse mu isamaad!“

Leili P...

Narva linna 3. algkooli
VII kl. õpilane.

Kujutlen, et olen väliseestlane. Elan Hollyvoodis. Olen dollarprintsess. Mul on palju raha. Ma olen rikas! Mis teen siis kodumaa heaks?

Mul on lapsed. Ja tõesti, ma rõõmustan salaja, kuidas mu tütar ütleb mulle eesti keeles: ema. Ta räägib juba selgesti eesti keelt. Nii mõnedki ameeriklannad imetlevad eesti keele kõlavuse üle, nagu kõliseks mitutuhat kellukest igas sõnas.

Kuid nüüd räägin natuke ka endast. Olin toodud nelja-aastaselt kodumaalt ära. Filmi. Kuid suuremaks saades ei meeldinud mulle enam filmis olla, vaid hakkasin lauljannaks. Nüüd olen kuulus lauljanna. Mul on mees, eestlane, ja kaks last, poeg ja tütar. Oma kodumaast ei mäleta ma enam midagi. Kuid nüüd külastan teda igal suvel.

Kevad! Täna sõidan oma kodumaale. Ka lapsed võtan kaasa. Mu sõbratar, üks kuulus filmitäht, tuli minuga kaasa. Tagasisõidul oli ta nii vaimustatud mu kodumaast.

Meie, väliseestlased, oleme asutanud omale seltsi ja käime seal koos. Tihti pean loenguid välismaalastele Eestimaa. Mul käib palju Eesti ajakirju ja eestikeelseid raamatuid. Nii mõnigi ameeriklanna on neist huvitatud. Nad

loeksid vististi heameelega ja huviga, kuid nad ei oska ju eesti keelt. Kahju! Eestimaalt tellin ma ka kaup. Nii mõnigi jälle imetleb mu kodumaa kauba kõvaduse ja ilu üle.

Toetan Eestit ka suuremate rahasummadega.

Kuid kui mu kodumaal on sõda, siis sõidan kõigest takistustest hoolimata Eestisse. Seal aitan haavatuid ja tellin mõningatele sõduritele sõjavarustust.

Oma viimased elupäevad veedan oma kodumaal. „Lapsed, olge ka teie head ja ausad oma kodumaale! Ärge salake, et te olete eestlased, see on rumalus, sest mis kasu see võib tuua“, ütlesin oma lastele kodumaale sõites. Lapsed on juba suureks sirgunud ja võivad küll omal käel elada. Nüüd olen jälle kodumaal ja jään siia oma viimseid päevi veetma...

Aino K...

Narva linna 3. eesti algkooli
VII kl. õpilane.

Kuidas ma kord Emajõkke uppusin.

Kui jää murdub...

See kuuldu küll natuke naljakas, kuid siiski päriselt mitte, kui meelde tuletada seda lugu, mis, taevale tänu, lõppes nõnda, nagu ta lõppes... Tartus T.

Kristjan Raud.

„Sõrve eit“.

gümn. õpilasena elasin üle jõe teispool. Kooliteeks valisin kord Vabaduse- kord Kivisilla, ükskõik. Ent ünel novembri hommikul valisin otsetee üle jõe, mis oli kaetud vaid hapra jääkorraga. Kippusin hilinema kooli, sest olin kodus tühjaltähjaga liialt aega viitnud... Mis muud, kui üle jõe. Jää oli libe nagu klaas; aina vajus ja pragises. Olles pea-aegu keset jõge juba, jäin viimaks kahtlevalt seistama, kas minna siiski edasi või tagasi?

Sest on hämar, kes näeks mu häda, kui...

Jonnakus ja liigjulgeus tõukasid mind edasi. Jää vaid pragises ikka kohutavalt, aina vajus ja veel samm... Ning siis sündiski see, mis sündima pidi: sulps! Olin kaelani raudkülmas vees, põhja all polnud olemaski. Nagu iseendest löin käed laiali — kandvateks tiibadeks; raamatud ja vihikud paiskusid eemale... Katsun aidata end kuidagi ise, julgemata karjuda abi järele. Ei kuidagi saa august välja — jää aina murdub tükkideks. Murdub... murdub, ja ikka murdub. Kas või luuks külme- tu, aga välja ei saa. Sõrmed kangestuvad, liikmed ei taha nagu painduda enam. Lõppeks kogu elutahet kokku võttes teen viimase jõupingutuse. Oo, siis pääsin. Ent kooliminekust polnud juttugi. Raamatuid sinnapaika jättes, jooksin kiiresti koju tagasi, vesi ojana taga.

Aga siiski uppunud olin, kuidas?...

Kui olin end kodu ümber riietanud, ruttasin umbes tund hiljem raamatute järele, oli jõeile ilmunud trobikond mehi, kes seisid laudadel ja õngitsesid august mingi konksu abil uppunut... Nimelt keegi oli kaldal näinud mu meeleheitlikku rabelemist ja oli rutanud abi järele.

„Hilja, hilja!“ alisesin ka mina ühes uudishimulikkudega, kui kogusin lati abil oma raamatuid. Ja kui need olid viimasi juba kaenla all, alles siis tundsin end täiesti õnnelikuna ja tänasin oma elupäästjaid...

SILPÜLESANNE.

Igast antud sõnast valida üks silp nii, et nendest silpidest saaksime antud järjekorras tuntud vanasõna:

Kestev, teisend, vaseoksiid, lepitusliit, aupauk, tukkusin, kaebama, vabrik, seerum, isesõitja, kössis, naiselik, laulan, langeb.

ÜLESANNE.

Talus oli lehma kaks korda vähem kui kanu. Kanade ja lehmade jalgade koguarv oli aga 96. Mitu lehma ja mitu kana oli talus?

MÕISTATUSI.

Mis see on:

1. Käib ühe jala peal, käib teise jala peal, kõigi jalgade peal, käib pea peal. Viimaks satub päka alla.

2. Suur hoone ja suits sees, aga tuld pole kuskil.

3. Viis ees ja viis taga, käib mööda tänavat.

4. Mis sõidukid need on: ühel on look peal aga pole aise, teisel ais taga, aga pole looka.

Teater

Lastenäidend „Estonias“.
17. dets. s. a. tuleb „Estonias“ esietendusele Villem Sarapik'u lastenäidend „Meeliku jõulumatk“, 5 vaatu-

ses laulude ja tantsudega. Näitejuht A. Vaino. Etenduse algus kell 11 ennõ lõunat. Näidendi sisu kohta kirjutame lähemas numbris.

Draamastudio teater

Saksateatri ruumes.

„Väike lord Pühapäeval, 26. novembril s. a., kell 11 e. l. lasteetendus. 6-dat korda Fauntleroy“. Kassa avatud kella 11—13 ja 17—20.

Mr. Hobbs,
R. Baumann.

Nimiosaline,
Olev Tinn.

Dick,
O. Põlla.

Kooli sedakorda ei läinud, kogu päeva olin nagu uppunud; arvasin endal siiski täie õiguse olevat mõned tervendavad pulbrid sisse võtta.

X.

Okaspuu on vanem kui lehtpuu.

Kõige pikem saba on jokohama nimelisel jaapani kukel. Saba kasvab talmitme meetri pikkuseks.

Puul kõrvu muidugi ei ole, küll aga kasvavad mõnel puutüvel iseliiku seenekesed, mis kujult on inimese kõrva taolised.

Endale toed alla paneb mangroovipuu, lastes kõrvalokstest alla võsud, mis maapinnas uuesti juurduvad.

Kahjuks ei tulnud küsimuste ülesandele rohkem vastust kui üksainsus.

„Õpilaslehes“ nr. 6 ilmunud ülesannete lahendused.

Silpmõistatus.

- 1) Sidrun. 2) Uganda. 3) Ulakas.
- 4) Orkaan. 5) Nikkel. 6) Sudaan.
- 7) Ürgaeg. 8) Dinosaurius. 9) Alligaator. 10) Mesilane. 11) Eskimod.
- 12) Mandoliin. 13) Oli. 14) Öilis.
- 15) Triipoli.

Sõnade esimestest tähtedest saame ülalt alla lugedes vanasõna: Suu on südame mõõt. Jüri D.

Tegev- ja vastutav toimetaja
Helmi Jansen.

Väljaandja k.-ü. „Töökool“ Tallinn.

Vastused küsimuste ülesandele.

(„Õpilasleht“ nr. 7.)

Sipelgate hammustamist ei karda sipelgakar. Ta sööb sipelgaid.

Rohupuu otsa ei saa ronida, sest tema tüvi on maa all.

Kui inimesel oleks kirbu tugevus. lihased, saaks ta hüpata 60 meetri kõrgusele.

Puu otsa saab ronida ainult lendav konn, kes elab Hiinamaal ja asubki puie otsas.

Kuival maal rändavad vähemaid kausi kaladest angerjas ja veel nn. anabasi nimeline kala.

Vihmauss aitab maad künda, kuna ta oma kehast mulda läbi lastes seda teeb kohedaks ja keemiliselt ümber töötab.

Umbrusest erinev kaitsevärvi on näit. veelutikal. Ere värv hoiatab vaenlast — ära söö mind, olen mürgine.

Rähn koputab vastu selleks, et välja kohutada ja kätte saada koore all asuvaid putukaid.

Õpilased ja lastevanemad.

Teile soodsam
jalanõude ja reisitarvete kauplus

R. HANSEN

TARTUS, Kaubahoov nr. 1

Hinnad odavad, kaubad hääd ja vastupidavad.

Minu äris alaliselt suures valikus järgmised kaubad:
Tänavkingad, õhtuingad kõige lihtsamatest kõige toredamateni.
Juht- ja kroomnahast säärsaapad. Jahivildid, meeste-, naiste- ja
lastevildid igas suuruses.

Vildisukad. Kummikaubad ainult parematelt vabrikutelt.
Kalossid ja botikud.

Reisitarvete osakonnas igasugu reisikohvreid, portfelle, käe-
kotte ning muid nahakaupe. Müük suurel ja väikesel arvul.

Kes minu juurest ostab, see ei kahetse!

Tulge, tutvuge kaupade ja hindadega!

Sokolaadi-, kompveki- ja biskviiditehas

R. Klausson

Tallinn, Jahu 5, tel. 441-15

Soovitab koolidele
lähenevate pühade puhul
rikkalikus väljavalikus

šokolaadi, kompvekke ja biskviiti.

1919. a. asutatud praktilise
raamatupid. ja kauband. kursused

Narva maantee 12-12

Bilansivõim. töäjõud. põhjalik ettevalm. kõikide raamatupid. süsteem. ja
aladei. Kaubanduslik üldteadus aritm. ja kirjavahetus. Kavad maksuta.

Soodsad tingimused. Väljaspoolne õpetus kirjateel, aadress:

Tallinn, postkast 210.

Masinakirja kursused, uuendub. uutel masinatel. Vastuv. k. 10-6.

Tuntud Inglise sulg

„Iridinoid“

kirjutab vähemalt

**6 korda
kauem**

Kõvad

nr. 777 E. F.

Poolpehmed

nr. 888 E. F.

Pehmed: nr. 444 F. ja 777 F.

Igal sulel märk „IRIDINOID“

Hoiduge järeldumustest!

Kõiksugu

koolitarbeid

koolilastele suures valikus
soovitab

Adolf Klaff

TALLINN, Harju tän. 20

Tel. 436-51

ÕPPURIKINGAD

UNION

Müügil kõikjal

BRILLIANT

Tindid,
tuššid,
kontori-
lõmid,
klapppasta
templivärv
jne.

on parimad.

Pealadu: Tartu, Tiigi 78.
Telefon 13-87.

Kõik õppetarbed

raamatud, kirjutusmaterjal

ostke

K.-ü. „Töökoolist“

Tallinn,
V. Roosikrantsi 3

DRAAMASTUDIO TEATER

Saksa teatri ruumes

Pühapäeval, 26. novembril s. a.

LASTEETENDUS

6. korda

„VÄIKE LORD FAUNTLEROY“

Lastenäidend 7-es pildis tantsu, laulu ja muusikaga. Frances Burnett'i jutustuse järele dramatiseerinud

Andres Särev.

Algus kell 11 e. l.

Pääsetähtede hinnad Kr. 1.— kuni 5 snt.

Kassa avatud k. 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul.

Kunst-foto-ateljee

A. TEPPOR

Tallinn, S. Karja 9

Valmistab maitserikkaid ja kunstipäraseid töid.

Kooilastele hinnaalandus — ülesvõtted alates 25 senti 6 tükki.

Õpilased!

Tellige, levitage ja lugege

„Õpilaslehte“!

Nõudke kauplustest ja koolikooperatiividest

Parimad tindid, joonistusshelbid, kleepimisliimid klaasides, tuubides ja purkides nagu

Odoral ja Collapin

Koolikriit valge ja värviline.

A.-S. „ODOR“

Õpilased!

Vanemate ehk kaasõpilaste sünnipäevaks ja muudeks pidupäevadeks

ostke lilled

Lilleäri Carl Will

Tallinnas — Narva mnt. 22

Tartus — Rütüli 5 ja Lossi 7

Suur väljavalik, odavad hinnad.

Õpilastele eriline hinnaalandus.

Surim

rottidele ja hiirtele, kes hävitavad varandusi ja levitavad haigusi.

Ainult Saksamaa suurima keemiatesase J. G. Farbenindustrie proovitud toode

„Zelio“

mõjub kindlasti surmavalt Zelio-pasta rottide vastu, Zelio-terad hiirte vastu.

Surim

lutikatele, kirpudele, prusakatele, koidele ja teistele putkatele.

„Katol“

endine „Destroyer“, on ainult eht jaapani putukate hävitamise pulber. Ainult Katol mõjub kiirelt ja surmavalt. Hädahutu inimestele ja loomadele. Saadaval igas apteegis ja rohukaupluses.

ESITUS JA LADU:

A./s. MEY & LANDESEN

TALLINN, Viru tän. 9

„EPHAG“

hambapasta teeb hambad valgeks ja hoolitseb nende tervise eest.